

Vec C-331/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

25. máj 2023

Vnútroštátny súd:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. máj 2023

Žalobkyňa:

Dranken Van Eetvelde NV

Žalovaná:

Belgische Staat

Predmet konania

Konanie vo veci samej sa týka daňových únikov v oblasti DPH spôsobených falšovaním faktúr.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby preskúmal článok 51*bis* § 4 Belgische Btw-wetboek (belgický zákon o DPH, ďalej len „BZOD“) z hľadiska jeho súladu so zásadami proporcionality a neutrality a článkom 205 smernice o dani z pridanej hodnoty. Rovnako by chcel vedieť, či je v tomto prípade kumulácia správnych a trestnoprávnych sankcií v súlade so zásadou *ne bis in idem* v zmysle článku 50 Charty.

Prejudiciálne otázky

1. Je článok 51*bis* § 4 BZOD v rozpore s článkom 205 smernice 2006/112 v spojení so zásadou proporcionality, keďže toto ustanovenie stanovuje bezpodmienečnú solidárnu zodpovednosť a súd nemôže posúdiť túto zodpovednosť s ohľadom na individuálny podiel na daňovom podvode?
2. Je článok 51*bis* § 4 BZOD v rozpore s článkom 205 smernice 2006/112 v spojení so zásadou neutrality v oblasti dane z pridanej hodnoty, ak sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že osoba je spoločne a nerozdielne povinná zaplatiť daň z pridanej hodnoty namiesto zákonného dlžníka bez zohľadnenia odpočtu dane na vstupe, ktorý môže vykonať zákonný dlžník?
3. Má sa článok 50 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje kumuláciu trestov (správnych a trestnoprávnych) trestnoprávnej povahy, ktoré sú založené na rôznych konaniach, za rovnaké skutky, ktoré však boli spáchané v rokoch po sebe nasledujúcich (ktoré by však boli z trestnoprávneho hľadiska kvalifikované ako pokračovací trestný čin s jednotným zámerom), pričom skutok v jednom roku je stíhaný z hľadiska správneho práva a skutok v druhom roku je stíhaný trestnoprávne? Nemajú sa tieto skutky považovať za neoddeliteľne spojené, pretože boli spáchané v rokoch po sebe nasledujúcich?
4. Má sa článok 50 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej možno voči osobe viesť konanie o uložení správnej pokuty trestnoprávnej povahy za skutok, za ktorý už bola táto osoba odsúdená právoplatným

trestnoprávnym rozsudkom, pričom tieto dve konania prebiehajú nezávisle od seba a jedinou zárukou, že prísnosť všetkých uložených sankcií zodpovedá závažnosti dotknutého porušenia spočíva v tom, že daňový súd môže vykonať meritórny test proporcionality, zatiaľ čo vnútroštátna právna úprava v tomto smere nestanovuje žiadne pravidlá, ktoré by umožnili správne orgány zohľadniť už uloženú trestnú sankciu?

Uvedené predpisy práva Únie

Charta základných práv Európskej únie, článok 50 (zásada *ne bis in idem*)

Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, článok 205 (spoločná a nerozdielna platba dane z pridanej hodnoty)

Uvedené vnútroštátne predpisy

Grondwet (Ústava, Belgicko), článok 10 (zásada rovnosti), článok 11 (zákaz diskriminácie) a článok 172 (zásada rovnakého daňového zaobchádzania)

Btw-wetboek (zákon o DPH, Belgicko), článok 51*bis* § 4 (spoločná a nerozdielna platba dane z pridanej hodnoty), článok 70 § 1 a 2 (peňažné pokuty), článok 84*ter* (Povinnosť oznámiť indicie daňového úniku v prípade predĺženej premlčacej lehoty), článok 85 § 1 (Vymáhanie)

Wetboek van strafvordering (Trestný poriadok, Belgicko), článok 29 ods. 3 (povinnosť daňových orgánov oznámiť prokuratúre podozrenie z daňového úniku).

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobkyňa je maloobchodným predajcom nápojov. Belgické daňové orgány vykonali kontrolu daňových priznaní k DPH za účtovný rok 2011. Zistili pritom nezrovnalosti. Žalobkyni sa vytýka, že vystavila falošné faktúry za dodanie nápojov fyzickým osobám. V skutočnosti boli nápoje dodávané odberateľom podliehajúcim dani (prevádzkovateľom hotelov a reštaurácií), ktorí ich údajne ďalej predávali „načierno“.
- 2 Rovnaké porušenia boli zistené už pri posledných dvoch daňových kontrolách (týkajúcich sa finančných rokov 2001 - 2002 a finančného roku 2004). Žalobkyňa za to bola odsúdená aj rozsudkami z 10. apríla 2008 a 17. novembra 2008. Za každé porušenie jej bola uložená pokuta.
- 3 Dňa 21. decembra 2018 podala žalobkyňa na vnútroštátny súd odvolanie proti platobnému rozkazu vydanému 10. decembra 2018 na vymáhanie dlžnej DPH a pokuty.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Žalobkyňa tvrdí, že podľa judikatúry Súdneho dvora nemôže byť nikto nevyhnutne zodpovedný za daňový únik iného (čo je však stanovené v článku 51*bis* § 4 BZOD). Takéto bezpodmienečné ručenie presahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na ochranu pohľadávok štátu a na boj proti daňovým únikom (pozri rozsudky Súdneho dvora z 21. decembra 2011 a 11. mája 2006 a ďalšiu judikatúru uvedenú v týchto rozsudkoch). Tým bola porušená zásada proporcionality.
- 5 Žalovaná sa domnieva, že bezpodmienečné ručenie za povinnosť zaplatiť DPH nie je v rozpore so zásadou proporcionality ani so zásadou neutrality v oblasti DPH a že nedošlo k porušeniu zásady *ne bis in idem*.

Krátke zhrnutie dôvodov predloženia podania

- 6 Keďže článok 51*bis* § 4 BZOD sa týka bezpodmienečného ručenia za povinnosť zaplatiť DPH, toto ustanovenie by mohlo porušiť zásadu proporcionality a/alebo zásadu neutrality v oblasti DPH.
- 7 Okrem toho bola spomenutá aj zásada *ne bis in idem*. Podľa tejto zásady je druhé trestné stíhanie tej istej osoby za ten istý trestný čin po prvom právoplatnom odsúdení vylúčené. Táto zásada sa uplatňuje odlišne v závislosti od toho, či ide o daň z príjmu alebo DPH.
- 8 Napokon, otázka kumulácie správnej a trestnej sankcie spojenej s jedným úmyslom je tiež dôležitou právnou otázkou, ktorú treba preskúmať z hľadiska všeobecných zásad práva Únie.
- 9 Odpoveď na tieto otázky je dôležitá, aby bolo možné posúdiť, či žalobkyňa musí zaplatiť uniknuté dane.